

Pészách

Elijáhura várva: Miért látogat el Elijáhu minden széder estére?

A Nahmen család időről időre vendégségbe ment a rokonokhoz. **Egyszer a nagybácsi megkérdezte a kis Joszi Nahment, vajon szeret-e hozzájuk jönni vendégségbe? „Nagyon szeretek,” válaszolta Joszi, „Minden alkalommal a veletek töltött étkezés után apa azt mondja: Nem volt mit enni, gyerünk egy étterembe!”**

Pészách a vendéglátás ünnepe ősidők óta. A legtöbb család nem magában ünnepel ezen az estén, mindenki vendégeket hív, vagy vendégségbe megy, a szívek megnyílnak, és közelednek. Minden kedves vendégünk mellett szerencsénk van köszönteni és otthonunkba fogadni a legkülönb vendéget: **Elijáhu hanavit**. Azt az isteni angyalt, aki jelenlétével megtiszteli otthonunkat, és minden egyes zsidó otthont szerte a világon. Szokás tölteni neki egy pohár bort, és kinyitni neki az ajtót.

Van még egy jeles nap, amelyen **Elijáhu** ellátogat hozzánk, ez a **brit mila** ünnepség. Egy különleges széket készítünk a próféta tiszteletére, aki a szövetség angyala: „**Malach habrit**”, és erre a székre ül le a szándák (koma) a kis körülmetélt babával. **Hogyan kapcsolódik egymáshoz a két ünnepség, és hogyan kapcsolódnak Elijáhu prófétahoz? És mit bír Elijáhu nézni rajtunk minden széderen újra és újra?**

Az a kor, melyben **Elijáhu** fizikai valójában élt, mielőtt felemelkedett és angyallá változott volna, egy nagyon sötét és szörnyű időszak volt Izrael népének életében. **Elijáhu** nagyon alapos és buzgó prófétaként viselkedett. Vele szemben állt egy gonosz házaspár, **Acháb, Izrael királya** és felesége **Izabel**, aki bálványimádó volt. Terjesztették a maguk hitét az országban, és **Elijáhu** elszörnyülködve látta, hogy Izrael megtelik hamis prófétákkal és bálványimádó papokkal. Az emberek meggyőzése érdekében a **Carmel** hegyen elvégezte azt a híres próbát, hogy kinek az istene az igazi. Ekkor kiáltotta, hogy „**Meddig akartok ti ugrálni két ágon? Ha az Örökkévaló az Isten, járjatok ő utána, ha pedig a Báal, járjatok ő utána! De nem felelt neki a nép semmit.**” Sajnos ez sem segített rajta. A nép maradt a bálványkodásnál, és **Elijáhunak** a sivatagba kellett menekülni **Izabel** elől, aki megfogadta, hogy elpusztítja őt. Haragjában **Elijáhu** szárazsággal sújtotta **Izraelt**, egy csepp eső se essen az égből, míg meg nem térnek. Keserű szavakat mondott Istennek, mikor elé állt: „**Buzgólkodva buzgólkodtam az Örökkévalóért, a seregek Istenéért, mert elhagyták szövetségedet Izrael fiai, oltáraidat**

Pészách

Ierombolták és prófétáidat megölték a karddal; én egyedül maradtam meg, de életemre törtek, hogy elvegyék.” Elijáhu reménytelennek látta a helyzetet, azt hitte, a nép menthetetlen, végleg lemondott róluk, mert úgy érezte már nincs visszaút, ettől volt olyan nagyon boldogtalan.

Ez az oka, hogy **Elijáhut** minden **britre** elküldik. **Rabbi Eliézer** szerint ez egy sorozatos bizonyítás előtte: lássa meg, milyen mély a zsidó lélek. A **brit mila** a leggyakoribb **micva** a zsidók körében, még a tórai élettől messze álló zsidók is **körülmetélik** fiaikat, még a világ távoli pontjain is. És nem azért, mintha ez a **micva** olyan könnyű volna.

Minden anya és apa felülemelkedik a fájdalomon, hogy újszülöttje szenvedését lássa és hallgassa, és minden nemzedékben odateszik a lelküket a szövetség érdekében.

Ugyanezt az okot kereshetjük a **széder estén** tett látogatás háttérében is. A **pészách** a leggyakoribb **micva Izrael népének** körében. Szinte egyetlen olyan ember vagy család sincs Izraelben, akik nem érzik át a kapcsolatot a népünkkel a megváltás éjszakáján, és nem gyülekeznek a kivonulás csodáját megünnepelni. Ezért küldik **Elijáhut** minden széder estére minden zsidó házba, hogy lássa a nép szépségét, és nagyságát.

Már csak az nem teljesen világos, mi a titka ennek a két micvának? Hogy lehet, hogy a brit és a Pészách így be tudta vésni magát a zsidó szívekbe, hogy minden nemzedékben és minden gálutban megtartják őket, minden más micvánál jobban?

A **Iubavicsi rebbe** azt mondja, hogy azért, mert ez a **két micva** mindig családi körben van megtartva. Mindkettőben az édes családi harmónia és az ember egész háza (népe) kap főszerepet. A **britet** a gyermek **nyolc napos** korában tartják, a kicsiről az apának gondoskodnia kell, a **pészáchi** áldozatot pedig csak közösen volt szabad elfogyasztani, a család minden tagjával együtt, és tilos volt egyedül enni.

Ez a **két micva** jelképezi a zsidó műveltség és nevelés egyedülálló útját, aminek a nemzedékeken át tartó sikert köszönhetjük: A zsidó nevelés otthon zajlik, a családon keresztül. Nem bízunk rá minden egyes emberre, hogy találja meg egyedül az utat az életben, nem hagyjuk az oktatást az iskolákra, hanem tudjuk, hogy apa és anya első sorban és mindenekelőtt a gyermek oktatói (**példaképei**), és otthonuk mindenekelőtt a gyermek „**zsidó iskolája**”.

Chág Száméách! Gut Sábész

Chaim Shaul Glitzenstein

Nafatali Krausz: Pészách – A szabadság ünnepe

Peszách ünnep első napjának Háftárája visszavezet bennünket történelmünk ősi-hősi korszakára, a 40 esztendő pusztabeli vándorlás végére, a honfoglalás első napjaira. Ez egyben a Tóra befejezésének utolsó akkordjai után, a következő bibliai könyv – Jósuá – eleje is.

Minden az elsőség jegyében zajlik itt. A **négy évtizedes stagnáció után**, most ünneplik először a **Peszáchot**, országukban, **szabad földön**, amit még el kell foglalni az őslakóktól. A **Midrások**, kiegészítik az **Írás** szűkszavú jelentéseit: **Jósuá**, mielőtt megkezdte a honfoglaló háborút, békefelhívást intézett az ország pogány lakóssaihoz:

Ezt az országot, **Kanaánt**, az **Örökkévaló Isten Izrael fiainak ígérte és adja**. Ezért hozta ki őket **Egyiptomból**, a **rabszolgaságból**. Nos, aki megadja magát az maradhat, egy feltétellel: Ha felhagy a bálványimádással. Nem kell, hogy zsidóvá váljon, nem kötelező a betérés, de a pogánykodás törvényen kívüli. Aki akar – szabadon elvonulhat, és aki akar – háborúozhat.

Ennek előtte azonban – mivel ez **Niszán hó elején** volt – itt volt a **Peszách ünnepe**, amit illően, szabad néphez méltóan kell megünnepelni – azonban ez lehetetlen, mert a férfiak nem voltak **körülmetélve**. A **peszáchi** bárányáldozatból pedig csak az ehetett, aki körül volt metélve, ahogy **Ábrahám** ivadékaihoz illik.

Ez pedig az elmúlt **negyven évben**, a **pusztai vándorlás során** – nem volt lehetséges. Az **egyiptomi kivonulás előtt** ugyan mindenkit **körülmetéltek**, de ez a nemzedék kihalt a pusztában és az újszülöttek viselték „**Egyiptom szégyenét**”, olyanok voltak, mint az **egyiptomiak**.

Ekkor kapta **Jósuá** a magától értetődő **parancsot**: „**Ebben az időben mondta az Örökkévaló Jósuának: készíts kőkéseket és metéld körül Izrael fiait újból. Jósuá tehát kőkéseket készítet(tett) és körülmetélte Izrael fiait az Orálot halmon**” (**Jósuá, 5, 2-3**). Ezután az **Írás** hosszasan és körülményesen **elmagyarázza**, amit fentebb mondtunk: azért kellett itt és most ezt az össznemzeti akciót végrehajtani, mert a **körülmetéltek kihaltak** és a pusztában születettek nem mentek át a zsidó lét ezen előfeltételén, mert a pusztai vándorlás során az egészségügyi és higiéniai elvárások nem voltak biztosítva.

Ezek után közölte Jósuával a Szövetség (Brit!) megújulását, mondván:

Nafatali Krausz: Pészách – A szabadság ünnepe

„Az Örökkévaló pedig ezt mondta Jósuának (az akció végén): ma háritottam el rólatok Egyiptom szégyenét!” (uo).

Ha elgondoljuk, a szégyen (vagy más fordítás szerint: a gyalázat) nem Egyiptomé volt, hanem a zsidóké. Ők kezdtek el asszimilálódni Egyiptomban, ők hagytak fel az ősi Brit-tel, azt a jelszót skandálva, hogy „legyünk olyanok, mint az egyiptomiak” (midrás); őket kellett a kivonulás előtt villámgyorsan körülmetélni, hogy elkerüljék a hajcsárjaikat érő csapást.

Mégis „Egyiptom szégyenének” hívja ezt a Gondviselés, mivel az otlét, a kényszerű ott tartózkodás Egyiptom bálványoktól fertőzött földjén, okozta Já-kob fiainak ezt a szellemi züllést, amely az asszimiláción keresztül a tisztátalanság 49-ik kapujáig vezette őket. Ha nem szabadulnak ki az utolsó pillanatban, „erős kézzel és kinyújtott karral” – nem lenne zsidó nép.

Az Örökkévaló azonban nem ezt akarta. Az Ő végtelen könyörülete a zsidó népből egy minta népet akart kreálni, עם סגולה amely a monoteizmus terjesztésével a világon példát statuál arra, hogy lehet ezt másképp is csinálni.

Azóta és napjainkig a zsidó nép az istenség küldötte a világon és feladata a Tóra humanizmusának terjesztése és népszerűsítése. De ahhoz, hogy ezen feladatot teljesíteni tudjuk – zsidóknak kell lennünk. Nekünk és nem másoknak. Mi nem térítünk, se tűzzel-vassal, se mézzel-mázzal – mi azok vagyunk, amiknek az Isten teremtett bennünket.

De ahhoz, hogy legyünk – kell a körülmetélés szövetsége. Enélkül a zsidó – nem zsidó.

Ez a heti haftara tanulsága. Nincs honfoglalás körülmetélés nélkül és nem lehet Peszách – Brit nélkül. Nincs zsidó – a brit nélkül.

Enélkül – semmi. Ezzel – minden.

Aki a fentiekben valami célzatos aktualizáló hajlandóságot lát – igaza van. Ahhoz, hogy az isteni ígéret teljesüljön – azoknak kell lennünk, akik vagyunk. Zsidóknak.

**MÁZKÍR ISTENTISZTELET VASÁRNAP A REGGELI IMA
(TÓRA OLVASÁS) UTÁN KB 9:30-KOR**

Oláh János: Az omerszámlálás (szfire) napjai

Peszách második napjának estéjétől, áldás kíséretében kezdtük el számlálni a napokat, melyeket egészen sávuot előestéjéig, hét teljes héten át végzünk.

E napok számolása a **Tóra** utasítása, hiszen így olvashatjuk: „**És számláljátok magatoknak a napokat az ünnep másnapjától (peszách), attól a naptól, midőn hozzátok a lengetés omerjét; hét teljes hét legyen. A hetedik hét után való napig számláljátok ötven napot...**”

Ez az időszak volt az árpa aratásának ideje **Izrael földjén**, ekkor mutatták be a jeruzsálemi Szentély fennállásának idejében az **Örökkévaló** iránti hála jeléül, áldozatként az egy **kéve (omer)** árpából kicsépeelt magvakat. Ma már nincs **Szentély**, nincs **áldozatbemutató**, helyette van az emlékezés, a napok számlálása: az **omerszámlálás**. E napok azonban összekötő napok is, **összekapcsolják** az **egyiptomi kiszabadulást (peszách)** a **Szináj-hegyi kinyilatkoztatással (sávuot)**, a **törvény elfogadásával**.

Jelképezik, hogy a szabadság önmagában még nem old meg mindent, hiszen az egyik ember szabadságának szükségszerűen gátat vet egy másik ember szabadsága. Kíváncsúak és szükségesek bizonyos rendező elvek, mindenkire egyaránt vonatkozó értelmes szabályok. A szabadság adományával rendelkező egyének néppé válásához törvények kellenek. A szabadságot az **Örökkévaló** adta **peszáchkor**, a törvényeket az **Örökkévaló** adta **sávuotkor**. A szabadságtól a törvényekig, az értelmes rendező elvekig, az életszabályokig vezető időbeli út az **omerszámlálásnak**, a **szfirenek** a **napjai**. Ezen időszak, e hét hét napjaihoz több szomorú, de hála az **Örökkévalónak**, immáron néhány örömteli esemény is kötődik. A **Talmud** szerint ezekben a napokban **halt meg Rabbi Ákivának 24 000 tanítványa (Jevámot 62b)**. Valószínű azonban, hogy a tanítványokat a **Bár Kohbá/Bár Koszibá felkelés leverését** követő római megtorlásban ölték meg **135-ben**, és így **elveszítette a zsidóság majdani tanítóit és a függetlenség közeli kivívásának reményét is egy jó időre**. A **középkorban (1096 tavaszán)** a **Szentföld mohamedánok** alóli felszabadítására, az **Izrael földje felé vonuló kereszties hadak „vitézei”** és a velük lévő csőcselék ekkor pusztította el a **németországi** nagy és virágzó zsidó központok: **Speyer, Worms, Mainz** stb. városok zsidó lakóit.

1648-ban e napokban sok tízezer ártatlan lengyelországi és ukrainai zsidót

Oláh János: Az omerszámlálás (szfire) napjai

mészároltak le a Bogdán Hmelnickij vezette felkelés során a kozákok, az ukrán és a lengyel parasztok.

Az elmúlt évszázadban, a felvilágosult, művelt és civilizált XX. század derekán, 1944-ben, ezen időszakban kezdődött a magyarországi zsidóság megbélyegzése, a vidéki zsidók gettókba kényszerítése, majd deportálása és tervszerű meggyilkolása. A soá katalizmája után azonban a maradék zsidóságnak és leszármazottainak a szfire gyászos napjai közé immár örömnapok, örömneppek is ékelődtek. Ijjár ötödikén, a szfire huszadik napján ünnepeljük a független zsidó állam, Izrael kikiáltásának 77. évfordulóját: a jom háácmáutot. Ezt a napot is azonban megelőzte egy szomorú nap: Izrael hősi halottainak emléknapja (jom házikáron lehálálé máaráhot Jiszráél).

Még szintén a szfire idejére, annak is negyvenharmadik napjára esik egy viszonylag újkeletű örömnep: Jeruzsálem napja (jom Jerusálájim), hiszen az úgynevezett „hatnapos háború” idején e napon, 1967. ijjár 28-án, szabadították fel Jeruzsálemet nyugati részét az izraeli csapatok, és egyesítették újra az addig mesterségesen és tragikusan megosztott város két felét.

Az omerszámlálás mostani hagyományait, szokásait a minden örömtől, vigadalomtól való tartózkodás szabja meg, így e gyászos napok alatt nem veszünk semmi újat (ruha, edények), nem vágatunk haját, nem kötünk házasságot, tilos zenélni és táncolni. E napokban a hagyományos szombatköszöntő éneket, a Löhá dodi...-t is más (gyászos) dallammal énekeljük; valamint a mártírokra emlékezvén szombatonként mondjuk az Áv háráhámim... kezdetű imakölteményt is. A gyászos napokat csak az omerszámlálás 33. napja (lág bá-omer), valamint az Izraelben, és a magyarországi zsidó közösségek egy részében, a fentebb említett Izrael függetlenségi napja (jom háácmáut) és Jeruzsálem napja (jom Jerusálájim) szakítják meg.

Az szfire napjaiba eső szombat délutánonként a Misna egyik traktátusát, az Atyák fejezeteit (Pirké ávot) szokás tanulmányozni. Itt olvashatjuk Rabbi Eleázár ben Ázárjá egyik örökérvényű tanítását: „Ha nincs Tóra: nincs dereh erec; ha dereh erec: nincs Tóra; ha nincs bölcsesség: nincs istenfélelem; ha nincs istenfélelem: nincs bölcsesség; ha nincs tudomány: nincs értelem; ha nincs értelem: nincs tudomány; ha nincs liszt: nincs Tóra; ha nincs Tóra: nincs liszt.” -Misna, Ávot III,17.

MISNÉ TORÁ – A ZSIDÓ JOGTÁR

LVI. RÉSZ

3. §. A lélek, melyről itt szólunk, az nem az, amely a testre van reáutalva, a testhez idomul, hanem itt a lélek tisztán szellemi értelmű és értékű. A lélek ama formáját tárgyaljuk itt, amely a tiszta tudást, az **Istenismeretet** munkálja. Eszmélő képessége és felfogása szerint posztulál a dolgok és elvek felett. Itt a már kialakított lélekről, a legtisztább eszmélő szervről van szó, melyet a „**Hilchot Jöszodé Hátorá**” részben már egyszer megtárgyaltunk. A „**Nefes**” lélek szó ebben az értelemben, magát a való életet jelenti, mert nincs mellette halál. A halál testi jellegű, testre meg nem vonatkoztatható az „életköteg” kifejezés. Az életköteggel kapcsolatban említik a „**Nefes**” szót: „Az életkötegbe (**örök-életbe**) kössék majd be az uram lelkét „(**Náfsó**)”. Ez az „**életköteg**” a legnagyobb jutalom, a legszebb jó, melynek elérésére a próféták mindig vágyódtak.

4. §. Ennek a „jó”-nak sokféle neve van: de azok mind csak jelképesek: **Isten** kegye, A szentség helye, A szentség útja, Az **Örökkévaló pitvara**, az **Örökkévaló gyönyörűsége**, Az **Örökkévaló sátra-temploma**, háza, kapuja. A bölcsek „lakomának” is nevezik a jövő jó, de általában: a jövő világának.

5. §. Földi bűnös számára a legsúlyosabb megtorlás, ha a lelke pusztul és elveszti az örök életet. „**Irtva irtassék ki ama lélek, bűn van benne!**” – ez maga a megsemmisülés, amit a próféták képletesen „**romlás gödré**”-nek, „**alvilág**”-nak, „**pokol**”-nak, „**vámpír**”-nak neveznek. Azonfelül a kimúlás és megszűnés mindenféle kifejezésével illetik, mert nincs utána föltámadás; veszteség, mely pótolhatatlan, visszahozhatatlan.

6. §. Ne ítéld meg könnyű módon a reád várakozó jó. Ne gondold, hogy a jótettek legszebb jutalma a földi igazságtétel, mindaz, ami az emberi jólét hiánytalanságának elsőrendű követelménye: az evés, az ivás, a jó ételek, a nemtelen élvezetek, a szép ruhák, a fényes paloták, az arany és ezüst ékszerek. Mindezt a dőre és az erkölcstelenség fertőjébe süllyedt emberek képzelik úgy. Az okos és értelmes tudja, hogy ezek múló, haszontalanságok, üres hívságok. Ezek csupán testi szükségletek, a lélek nem kívánja őket. A testi szükségletek csak addig a mértékig nyerhetnek kielégülést, amíg az a lélek szolgálatára van, mert a test idő előtti kimúlásával az örök jó is elveszíthetjük. Azonban a túlvilági jót földi fogalmakkal felfogni nem lehet. Itt csak azt tudjuk, hogy mi jó a testnek és az után vágyakozunk. De az a másik jó sokkal nagyobb, és a földi jókkal összehasonlítani valóban nem lehet. Az a jó, kifürkészhetetlenül, felmérhetetlenül jobb, több, szebb és kielégítőbb ezeknél. **Erre mondja Dávid:** „**Óh milyen sok az a jó, amit híveid számára elrejtettél!**”

7. §. A jövő világ élete iránti vágy töltötte be **Dávid** lelkületét is, midőn így szólt: „**Ha nem hittem volna, hogy meglátom az Úr jóságát az élet országában...**” **Bölcseink** már **régen tanították**, hogy a jövő világ jóságát az emberi képesség nem méri fel. Nem ismerhetjük szépségét, nagyságát és belső értékét. Ezt csak maga az **Isten** tudja igazán. Az **Izraelre** vonatkozó próféciaiban szereplő javak csak testi jellegűek, melyek a **messiási időkre vonatkoznak**, midőn újra helyreáll **Izrael** uralma. De a jövő élet jósága – melyről itt beszélünk – még képzeletszerűen sem mérhető fel. Még képletesen sem szóltak erről a **próféták**, hogy a meghatározás ne szűkítse az ezzel kapcsolatos képzeletkörünket. **Erről mondja Jesajás:** „**Szem nem látta azt Kívüled Isten. Őmaga készíti el a Benne bizakodóknak.**” Ez azt jelenti, hogy a jó, amit prófétai szem sem látott és csak egyedül az **Isten** ismeri – a bizakodók, a reménykedők számára létesül. Még azt is mondják **bölcseink**, hogy „**a prófécia csak a messiási időkről szólnak, de a jövő világot szem nem látta Istenen kívül.**”

Folytatjuk...

EMBERBARÁT HETILAP

NAGY FUVAROS ZSINAGÓGA

ב"ה

NAGYFUVAROS UTCAI TEMPLOMKÖRZET IMAREND ÁPRILIS 1 – 30. KÖZÖTT

1.	kedd		7,00	19,00	3.
2.	szerda		7,00	19,00	4.
3.	csütörtök		7,00	19,00	5.
4.	péntek	§18,59	7,00	19,00	6.
5.	szombat	VÁJIKRÁ Vége:20,07	8,00	18,45	7.
6.	vasárnap		8,00	19,00	8.
7.	hétfő		7,00	19,00	9.
8.	kedd		7,00	19,00	10.
9.	szerda		7,00	19,00	11.
10.	csütörtök	ESTE: BÖDIKÁT CHÁMÉC ELSŐSZÜLÖTTEK BÖJTJE	7,00	19,00	12.
11.	péntek	§19,09	7,00	19,00	13.
12.	szombat	CÁV SÁBÁT HÁGÁDOL CHÁMÉC EVÉS: 9,55-ig EREV PÉSZÁCH § 20,18	7,00	19,30	14.
13.	vasárnap	PÉSZÁCH 1. §20,19	8,00	19,30	15.
14.	hétfő	PÉSZÁCH 2. Vége:20,21	8,00	19,30	16.
15.	kedd	FÉLÜNNEP 1.	7,00	19,00	17.
16.	szerda	FÉLÜNNEP 2.	7,00	19,00	18.
17.	csütörtök	FÉLÜNNEP 3.	7,00	19,00	19.
18.	péntek	FÉLÜNNEP 4. §19,19	8,00	19,00	20.
19.	szombat	PÉSZÁCH 7. §20,29	8,00	19,00	21.
20.	vasárnap	PÉSZÁCH 8. MÁZKÍR: kb:9,30 Vége:20,30	8,00	19,00	22.
21.	hétfő	ISZRU CHÁG	8,00	19,00	23.
22.	kedd		7,00	19,00	24.
23.	szerda		7,00	19,00	25.
24.	csütörtök		7,00	19,00	26.
25.	péntek	§19,29	7,00	19,00	27.
26.	szombat	SMINI ÚJHOLD HIRDETÉS Vége:20,40	8,00	19,30	28.
27.	vasárnap		8,00	19,00	29.
28.	hétfő	ÚJHOLD 1.	7,00	19,00	30.
29.	kedd	ÚJHOLD 2.	7,00	19,00	1.
30.	szerda		7,00	19,00	2.

N

I

S

Z

Á

N

IJÁR

Ismeretlen zsidók nyomában CXV. Csillag Vera

Csillag Vera (Budapest, 1909. december 5. – Ausztrália Sydney 1997. április 29.) magyar tervezőgrafikus, könyvművész.

Testvére, Csillag Sándor, a magyarországi antiszemitizmus miatt 1939-ben kivándorolt Ausztráliába. Apját, Csillag Béni ügyvédet 1944 októberében nyilasok ölték meg. Édesanyja túlélte a háborút. 1967-ben, az Ausztráliában élő fiához való kivándorlást engedélyező, nehezen megszerzett útlevelel birtokában, egy nappal kiutazása előtt, az összecsomagolt poggyászok közt érte a halál.

Csillag Vera a gimnázium befejezését követően művészeti iskolában tanult. 1925-től 1929-ig Jaschik Álmós magániskolájában, majd Bortnyik Sándornál képezte magát (1930-31) és grafikus, tipográfus lett. 1933-tól készítette első munkáit a könyvművészet terén, illusztrációkat, könyvborítókat a Franklin, a Révai, a Cserépfalvi és a Pantheon Kiadónak. 1937-38 között a Tükör magazin rajzolója volt. 1945 után a Szikra és a Szépművészeti Kiadó munkatársa lett.

1933 májusában kötött házasságot Bálint Györggyel. Bálint György újságíró, kritikus, publicista és műfordító volt, a Pesti Napló munkatársa. Írásai többek között Az Est lapokban, a Nyugatban a Pesti Naplóban és a Gondolatban jelentek meg. A Daily Express és az amerikai Hearst-lapok tudósítójaként is dolgozott.

Házasságkötésük után, egy-másfél évig Budán, a Keleti Károly utca 35. szám alatt laktak, majd Pesten a Szent István park 5. számú ház kétszobás lakásába költöztek. 1942 áprilisában kémkedés vádjával letartóztatták őket és a budapesti Margit körúti katonai börtönben raboskodtak. Csillag Vera csupán egy napot töltött itt fogolyként, de férjét csak szeptemberben engedték el. Ezt követően csak két hetet tölthettek együtt, mert Bálint Györgyöt behívták munkaszolgálatra. 1943 januárjában halt meg Ukrajnában.

Második férje a Bálint György baráti köréhez tartozó Káldor György baloldali újságíró, a háború előtt a Pester Lloyd külpolitikai szerkesztője, később a Magyar Rádió külpolitika osztályvezetője volt. A hadifogságból való hazatérése után, 1947-ben házasodtak össze. Káldor György 1950-1955 között egy koncepciós per áldozataként börtönbüntetését (15 év!) töltötte. Szabadulását csak három évvel élte túl. Csillag Vera 1958 legelején másodszor is megözvegyült. Saját gyermeke nem volt; a Káldor-gyerekeket tekintette családjának.

1967-ben kivándorolt Ausztráliába. Ott testvére várta. Harmadszor is férjhez ment és megözvegyült. 1997-ben Sydneyben hunyt el. Életének utolsó évtizedében többször is hazlátogatott.

Forrás: (wikipedia) Fotó: (index)

Raj Tamás: Héber nyelvkönyv kezdőknek III. rész

תַּחֲזִיק
קִרְיָא
פֶּסַח
נִיקָה

Olvasási gyakorlat pontozással

א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י
כ	ל	מ	נ	ס	ע	פ	צ	ק	ר
ש	ת	י	י	י	י	י	י	י	י
י	י	י	י	י	י	י	י	י	י
י	י	י	י	י	י	י	י	י	י
י	י	י	י	י	י	י	י	י	י
י	י	י	י	י	י	י	י	י	י
י	י	י	י	י	י	י	י	י	י
י	י	י	י	י	י	י	י	י	י
י	י	י	י	י	י	י	י	י	י

תַּחֲזִיק
נִיקָה

A FÉLHANGZÓK

א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י
כ	ל	מ	נ	ס	ע	פ	צ	ק	ר
ש	ת	י	י	י	י	י	י	י	י
י	י	י	י	י	י	י	י	י	י
י	י	י	י	י	י	י	י	י	י
י	י	י	י	י	י	י	י	י	י
י	י	י	י	י	י	י	י	י	י
י	י	י	י	י	י	י	י	י	י
י	י	י	י	י	י	י	י	י	י
י	י	י	י	י	י	י	י	י	י

Rövid á ☐

Rövid e ☐

Rövid o ☐

Rövid o ☐

MEGJEGYZÉS: Ezek a ritkán előforduló félhangzók — akárcsak a kiejtett svá — nem képeznek önálló szót: a következő hangzóval ejtjük!

RECEPT-TÁR

Spenótos fetás articsókás rakott macesz

Ez a spenótos, fetás és articsókás macesz egy görög stílusú szefárd spenótos maceszes pite. Ez az egyik kedvenc vegetáriánus pészáchi étel, mert annyira ízletes.

Hozzávalók: 30x30-as tepsi

- 6 lap macesz többé-kevésbé
- 2 csésze fagyasztott vagy konzerv articsókaszív sima, pácolás nélküli
- 2 csésze zsírszegény túró
- 250g morzsolt feta sajt (a legjobb a kecske- vagy juhtejes feta) - többé-kevésbé, lásd az alábbi megjegyzést
- 150g friss spenót durván felaprítva
- 3 nagy tojás
- 2 újhagyma apróra vágva
- 1/4 csésze friss kapor apróra vágva
- 1 evőkanál olívaolaj
- 1 teáskanál citromhéj
- 1/2 teáskanál törött piros paprika pehely
- Só ízlés szerint (szükség szerint).

Elkészítés:

Melegítsük elő a sütőt 180 fokra, és kenjünk ki egy 9×9-es négyzet alakú sütőformát. Ha az articsókaszívek egészben vannak, felezzük el őket. Melegítsük fel az olívaolajat egy nagy serpenyőben közepes/magas hőfokon. Pirítsuk meg az articsókaszíveket, amíg megbarnulnak, majd vegyük le a tűzről, és tegyük félre. Egy nagy keverőtálban keverjük össze a túrót, a spenótot, a mogoróhagymát, a kaporot, a citromhéjat és a törött piros paprikát. Morzsoljuk bele a feta sajtot lassan, egyszerre csak egy maréknyit,

és kóstoljuk meg. Ha az összes fetát hozzáadjuk, és nem elég sós, akkor ízlés szerint sózzuk tovább. Verjük fel két tojást, és keverjük bele azokat is. Keverjük össze, amíg jól összeáll.

Puhítsuk meg a maceszt úgy, hogy minden egyes lapot egy tál vízbe teszünk, amíg éppen csak elkezd megpuhulni, de nem lesz pépes. A megpuhult maceszt tegyük 5 percre egy konyharuhára, majd ellenőrizzük, hogy kissé hajlítható-e. Ha nem, akkor lehet, hogy kicsit tovább kell áztatni. Helyezzünk egy lap maceszt az előkészített sütőforma aljára. Töltsük ki a széleken lévő réseket kisebb maceszdarabokkal. A macesz tetejére tegyük a sajtos töltelék felét és a párolt articsókaszívek felét.

Ismételjük meg egy újabb réteg maceszt, a maradék sajtos töltelékét és a maradék articsókaszívet. A felső réteghez, a szebb megjelenés érdekében a maceszt kisebb négyzetekre vágom, és kissé átfedem őket zsindelyszerűen. Mindig választhatjuk az egyszerűbb utat is, ha egyetlen lap maceszt használunk, és a hézagokat kisebb darabokkal töltjük ki, de ne feledjük, hogy sütés közben egy kicsit összemegy, és előfordulhat, hogy sütés után marad néhány apró rés, amit nem fed a macesz. Kenjük meg a macesz tetejét a maradék felvert tojással. Süssük 45 percig, vagy amíg a felső réteg aranybarna nem lesz.

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FUVAROS ZSINAGÓGA

ב"ה

REJTVÉNY, AGYTORNA (SÁBESZ UTÁNRA)

 A TANULÓ VEZETŐ JELE NYARALÓ TIROL HATÁRAI FEHÉRJE- CSOPORT GYORSAN PÁROLOG		SZÍNÉSZ (LÁSZLÓ)	ÁLOMBA RINGAT	MAGARÓL; ÉLETJELT AD	GYAKORI IGEVÉG-ZÖDÉS	A MÚLT IDŐ EGYIK JELE	AZ EGYIK NAGY-SZÜLŐ, BECÉZVE	TIZEN-EVES FIATAL	A POÉN 1. RÉSZÉ
A POÉN 2. RÉSZÉ	▽	BELGA AUTÓJEL NÉMET NÉVELŐ	ILYEN APRÓ MÉRETŰ	NINCSE NÉLKÜLE IGEI	INDUL A MENET!	SZOMJ-OLTÓ FOLYADÉK FÉLREHÚZ		RÓMAI 1-ES A TETEJÉ-RE HAJÍT	ENERGIA, RÖVIDEN ÜGYVÉD A TUDÓJA
DARUVAL MELLÉM RAK							ÁS A SERTÉS MEG-REKED	JÉGKRÉM SZÉLEI! NYURGA KAMASZ	
GYAKORI IGEKÉPZŐ				DIVAT-MAGAZIN FELÉNK				BIZTO-SÍTEK LITER, RÖVIDEN	
GURÍTÓS SPORTÁG					BEISMERI A BÜNET FIATALOK BANDÁJA			ILLE-TÖLEG ELLEN-ŐRIZ	
ORTO-RÖVIDEN		KERTI CSERJE SZAVAZÓ-EDÉNY					KECSKE-HANG ÁZSIAI ORSZÁG		KÖR-SZELETI ÉLELMÉZ
HALKAN ÉS GYORSAN LOPÓZIK						PUSZTA, SIVÁR PIACI ÁRUS			
ZENE-SZERZŐ (FERENC)						SZŐLŐ-TÁMASZ PAPAGÁJ-NÉV		EFFÉLE KÖLTŐI SZÓVAL ÓCSKÁS	
A SZÁVA MELLÉK-FOLYÓJA				HALO-GATÓ KERTI...; MADÁR					TÖMEG-BEN ÁLL! TALAJA-VITÓ SZER
CSAK, A KÖZEPÉNI			FŐNEMES POSTÁS HOZZA			NEWTON, RÖVIDEN TUDÁS-PRÓBA	ÁRUHÁZ-LÁNC HOMOKOT HINT		
A PARKO-LÓ JELE		KIRÁLYI UTASÍTÁS KUKUCS-KÁLÓ					A CSÉP-LÉS HELYE DOHOONI KEZDI		
KÉST KÖ-SZÖRÜL				DIÓBÉLI CSÜCS-ÉRTÉK		JÓ ERŐ-BEN LEVŐ HÜVELYK			CSONT-HÉJAS GYÜ-MÖLCS
DERÜL A TRÉFÁN DIOPTRIA, RÖVIDEN						KÖLTŐ (SÁNDOR) KÜLLŐ-DARAB!			DECI, RÖVIDEN MAG NÉL-KÜLI TŰZ!
				ELŐIDÉZ BÉR ELEMELI			VASÚTI VEN-DEGLŐ		
KIEJTETT HÁROM-JEGYŰ BETŰ	B						?!	HÚST TAR-TÓSÍTÓ	

Ez a kiadvány Szent szövegek idézeteit és azok magyarázatait tartalmazza. Kérjük ne dobja ki!
TALMUD TORA Alapítvány számlaszáma: 11705008-20413002-00000000

IMAI DÖK, GYERTAGYÚJTÁS, IDÖSEK KLUBJA ESEMÉNYEK

2025. Ápr. 18. – 2025. Ápr. 25.

DÁTUM	REGGEL	ESTE
18. péntek	8:00	19:00
19. szombat	8:00	19:00
20. vasárnap	8:00	19:00
21. hétfő	8:00	19:00
22. kedd	7:00	19:00
23. szerda	7:00	19:00
24. csütörtök	7:00	19:00
25. péntek	7:00	19:00

Nagy létszámban megjelentek a közösségi széderen melyet idén is megtartott körzetünk. A rendkívül finom és ízletes széder esti vacsora Haim Saul rabbi és kedves felesége Muski rebecen kezük munkáját dicsérik. A szédert Haim Saul rabbi és Rosenfeld Dániel kántor vezette le. Mindenkinek köszönjük, akik a szervezésben és lebonyolításban részt vettek.

Gyertyagyújtás és Szombat kimenetele Budapesten

DÁTUM	ESTE	DÁTUM	ESTE
18. péntek	19:19	19. szombat	20:29
25. péntek	19:29	26. szombat	20:40

Poén sarok

Két pezsgőtabletta beszélget:
- Látom, ilyen jó társaságban könnyen feloldódsz!

Ladányi György úr tartott Jahrzeitot édesapja Ladányi László emlékére. A reggeli ima után tikunt adott.

A héten Mester Tamás BZSH elnök úr Jahrzeitot tartott édesapja Mester Ervin után. A reggeli imádkozás után tikunt adott az elhunyt emlékére.

MÁZKÍR ISTENTISZTELET VASÁRNAP A REGGELI IMA (TÓRA OLVASÁS) UTÁN KB 9:30-KOR

EMBERBARÁT IDÖSEK KLUBJA

„IDÖSEK KLUB” -ja, rendezvényeire várjuk kilélek tagjait. Várjuk tagjaink szíves megjelenését és ötleteiket, melyekkel segítik a klub működését. Következő klubrendezvényt április 23.-án, szerdán délelőtt 10:00 órától tartjuk a földszinti klubteremben.

Nagy Fuvaros utcai Templomkörzet

Emberbarát Templomegylet

Budapest. 1084

Nagy Fuvaros utca 4.

Tel: 334 27 31

Email: nagyfuvaros@gmail.com

<https://www.facebook.com/Nagyfuvaros4>

Felelős kiadó: Streit Sándor

Szerkesztő: Streit Gábor

Technikai asszisztens: Andrásy Béla